

EXPUNERE DE MOTIVE

În cazul asigurării de răspundere civilă auto (RCA), la nivelul Uniunii Europene există obligația statelor membre de a garanta un nivel minim de despăgubire. Această obligație nu este condiționată de capacitatea de plată sau de conduita asiguratorului ori de anumite clauze contractuale opozabile în relația asigurat-asigurator, ci privește exclusiv statul membru.

Legislația aplicabilă asigurării de răspundere civilă auto la nivelul UE este reprezentată de Directiva 2009/103/CE. Încă din preambulul Directivei se stabilesc următoarele principii:

(12) **Obligația statelor membre de a garanta ca suma asigurată să nu fie mai mică decât anumite valori minime constituie un element major pentru protecția victimelor.**

(20) **Victimelor accidentelor de circulație cauzate de autovehicule ar trebui să li se garanteze un tratament comparabil, indiferent de locul în care are loc accidentul pe teritoriul Comunității.**

(47) **Pentru a garanta că persoana vătămată nu rămâne fără despăgubirea la care are dreptul, este necesar să se stabilească un organism de despăgubire căruia să i se poată adresa în cazul în care întreprinderea de asigurare nu a desemnat un reprezentant, întârzie în mod vădit despăgubirea sau nu poate fi identificată. Intervenția organismului de despăgubire ar trebui să fie limitată la cazuri particulare rare în care întreprinderea de asigurare nu a putut să își îndeplinească obligațiile în ciuda efectului descurajator al eventualelor sancțiuni.**

De asemenea, următoarele dispoziții din Directivă prevăd:

SUMELE MINIME ACOPERITE DE ASIGURAREA OBLIGATORIE

Articolul 9 Sumele minime

(1) **Fără a aduce atingere garanțiilor de o valoare mai mare eventual stabilite de statele membre, fiecare stat membru solicită ca sumele pentru care asigurarea menționată la articolul 3 este obligatorie să fie de minimum:**

(a) în cazul vătămarilor corporale, suma minimă asigurată de 1 000 000 EUR pentru o victimă sau de 5 000 000 EUR pentru o cerere de despăgubire, indiferent de numărul victimelor;

(b) în cazul pagubelor materiale, 1 000 000 EUR pentru o cerere de despăgubire, indiferent de numărul victimelor.

DESPĂGUBIREA PREJUDICIILOR REZULTATE ÎN URMA ORICĂRUI ACCIDENT CAUZAT DE UN VEHICUL ACOPERIT DE ASIGURAREA MENȚIONATĂ LA ARTICOLUL 3

Articolul 19 Procedura de despăgubire a prejudiciului

Statele membre stabilesc procedura menționată la articolul 22 pentru despăgubirea prejudiciilor rezultate în urma oricărui accident cauzat de un vehicul acoperit de asigurarea menționată la articolul 3. În cazul cererilor de despăgubire care pot fi soluționate de sistemul birourilor naționale de asigurare, prevăzut la articolul 2, statele membre stabilesc aceeași procedură ca cea menționată la articolul 22. În vederea aplicării acestei proceduri, orice trimitere la o întreprindere de asigurare este considerată ca fiind o trimitere la birourile naționale de asigurare.

Potrivit art.288 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene: "Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele."

Totodată, astfel cum a precizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene (ale cărei hotărâri sunt obligatorii pentru instanțele naționale și constituie izvor de drept), condițiile de fond și de formă stabilite de diferitele legislații naționale în materie de reparare a prejudiciilor nu pot să fie mai puțin favorabile decât cele care privesc reclamații interne asemănătoare (principiul echivalenței) și nu pot fi reglementate în așa fel încât să facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă obținerea despăgubirii (principiul efectivității), dispoziții aplicate și de Înalta Curte de Casație și Justiție¹.

¹ ICCJ. Decizia nr. 2431/2015. Civil. Acțiune în răspundere delictuală. Recurs.

Așa cum este reglementată despăgubirea victimelor prin alin.(2) al art.15 din Legea nr.213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților, această prevedere încalcă, atât textul Directivei 2009/103/CE privind răspunderea civilă auto, cât și principiile echivalenței și efectivității din Jurisprudența C.J.U.E. sub cel puțin două aspecte.

De exemplu:

- Două persoane prejudiciate în aceleași împrejurări (accidente de circulație) și care au suferit același prejudiciu (vătămări corporale), iar autovehiculele care au creat prejudiciile sunt asigurate la același asigurator aflat în insolvență/faliment, vor beneficia de tratamente juridice diferite după cum accidentele s-au produs în România sau în afara teritoriului României. Pentru victima care a suferit prejudiciul în România despăgubirea ar urma să fie limitată la plafonul prevăzut de alin.(2) al art.15 din Legea nr.213/2015, iar pentru victima care a suferit prejudiciul în afara țării, despăgubirea ar fi integrală și echitabilă, în limita legislației comunitare, încălcându-se astfel prevederile Directivei 2009/103/CE conform cărora „*Victimelor accidentelor de circulație cauzate de autovehicule ar trebui să li se garanteze un tratament comparabil, indiferent de locul în care are loc accidentul pe teritoriul Comunității.*”
- Două persoane prejudiciate în aceleași împrejurări (accidente de circulație) și care au suferit același prejudiciu (vătămări corporale), vor beneficia de tratamente juridice diferite dacă, în cazul unei victime asiguratorul vehiculului care a creat prejudiciu este în insolvență/faliment, iar în cazul celeilalte victime asiguratorul nu este în insolvență/faliment sau, nici nu există un asigurator întrucât vehiculul era neasigurat. În primul caz victima este despăgubită în limitele plafonului de 500.000 lei, iar, în al doilea caz, chiar și în varianta vehiculului neasigurat, în limita plafonului din contractul RCA care este în prezent de 6.070.000 euro.

Mai mult decât atât, în anul 2023 România trebuie să transpună noua directivă a UE privind răspunderea civilă auto, respectiv Directiva (UE) 2021/2118, act normativ comunitar care prevede expres și situația insolvenței/falimentului societăților de asigurare. Conform Directivei, persoanele prejudiciate vor fi despăgubite de un organism de garantare care trebuie să preia obligația de despăgubire:

Articolul 10a²

Protecția persoanelor prejudiciate în privința prejudiciilor provocate de accidente care au avut loc în statul membru de reședință în cazul insolvenței unei societăți de asigurare

(1) Fiecare stat membru înființează sau autorizează un organism căruia i se încredințează sarcina de a despăgubi persoanele prejudiciate care își au reședința pe teritoriul său, cel puțin în limitele obligației de asigurare, pentru daune materiale sau vătămări corporale provocate de un vehicul asigurat de o societate de asigurare, din momentul în care:

- (a) societatea de asigurare face obiectul unei proceduri de faliment; sau
- (b) societatea de asigurare face obiectul unei proceduri de lichidare, în sensul definiției de la articolul 268 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2009/138/CE.

În vederea respectării legislației comunitare, a deciziilor CJUE și ÎCCJ, precum și în scopul asiguării unor despăgubiri integrale și echitabile a victimelor accidentelor de circulație cauzate de autovehicule, propunem modificarea alin.(2) al art.15 din Legea nr.213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților, în sensul exceptării de la plafonul de 500.000 lei a creanțelor care rezultă din contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru care plata de către Fond se realizează în limitele contractului de asigurare.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbateră și adoptare, prezenta propunere legislativă.

INIȚIATOR

Nicoleta PAULIUC – Senator PNI

Bogdan HUȚUCĂ – Deputat PNL

Nicolae NEAGU – Senator PNL

² Directiva (UE) 2021/2118 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2009/103/CE privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi